GEMEENTE UDEN

RAADSVOORSTEL

15.212160 15.212160

Zaakdossier:

Wijziging afstemmingsverordening ivm de Wet Taaleis WWB

2016/13036	☐ Raadscommissie AZ
Auteur: L. Hurkens	☒ Raadscommissie PZ
E-mail: Liza.Hurkens@uden.nl	☐ Raadscommissie REO
Afd.hoofd: mr. W. Agelink	Effect op begroting nee
Port: G. Overmans	

Onderwerp
Invoering Wet Taaleis

Te besluiten om
In te stemmen met de wijziging van de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 in verband met de Wet taaleis WWB.

Inleiding
De Participatiewet kent een brede arbeids- en re-integratieverplichting. Gezien het belang van de beheersing van de Nederlandse taal voor arbeidsinschakeling is ervoor gekozen om de Participatiewet uit te breiden met een taaleis. De Eerste Kamer stemde op 17 maart jl. in met het wetsvoorstel 'Wet taaleis WWB' (vanaf hier Wet taaleis). Strekking van de wet is, dat uitkeringsgerechtigden die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen zich gaan inspannen om de taal in elk geval op een basisniveau onder de knie te krijgen. Met de Wet taaleis krijgt de gemeente de verplichting om van uitkeringsgerechtigden te verlangen dat zij actief werken aan hun taalvaardigheid. De verplichtingen in het kader van de bijstand worden daarom aangevuld met een verplichting om de Nederlandse taal te leren.

De bijstand wordt niet verlaagd, als de aanvrager kan aantonen dat hij aan de Nederlandse taal beheerst en aan de taaleis voldoet (artikel 18b lid 2 van de Participatiewet). Hij kan dat op drie manieren doen:

- Documenten overleggen waaruit blijkt dat hij acht jaar Nederlandstalig onderwijs gevolgd heeft;
- Een diploma inburgering overleggen;
- Een ander document overleggen waaruit blijkt dat hij de Nederlandse taal op minimaal referentieniveau 1F (A2) beheerst.

Vanwege deze omschrijving wordt verwacht dat voor slechts een klein deel van de huidige groep inwoners van Uden, die bijstand ontvangen, op grond van de Wet taaleis inspanning zal moeten verrichten om alsnog op een minimaal referentieniveau te komen. De VNG denkt dat maximaal 20 % van het klantenbestand niet beschikt over een diploma van Nederlands onderwijs of diploma inburgering. In de gemeente Uden worden er 654 uitkeringen verstrekt. Hiervan zijn 112 gehuwdenuitkeringen (meting 30 december 2015). Van de 766 bijstandsgerechtigden zouden dan 153 klanten geen diploma kunnen overleggen. Er zijn echter nog andere manieren (documenten) om aan te tonen dat iemand voldoet aan het referentieniveau. Denk aan een getuigschrift van een werkgever, een vrijstellingsbeschikking inburgering of een diploma van Surinaams, Antilliaans of Belgisch onderwijs. Ook volstaat verblijf in Nederland gedurende de leerplichtige leeftijd met een minimum van 8 jaren. Daarnaast zijn er bijstandsgerechtigden die reeds voldoen aan de inspanningsverplichting in verband met inburgering (nieuwkomers/statushouders). Gelet hierop is de schatting dat hooguit 50

bijstandsgerechtigden (bestaande klanten als nieuwe aanvragen) in 2016 aangemeld worden voor de taaltoets en vervolgens een iets lager aantal vervolgens moet voldoen aan de inspanningsverplichting. Na 2016 zal jaarlijks aan maximaal 10 (nieuwe) bijstandsgerechtigden de verplichting op grond van de Wet taaleis worden opgelegd.

Bij de aanvraag moet dus nagegaan worden of de aanvrager over één van deze documenten beschikt. Wordt gezinsbijstand aangevraagd, dan rust deze verplichting op ieder afzonderlijk. Beide personen dienen aan te tonen de Nederlandse taal te beheersen. Het ligt op de weg van de aanvrager(s) om de genoemde documenten te overleggen. De bewijslast rust op aanvrager(s).

De Wet taaleis, met het onderliggende Besluit taaltoets Participatiewet, gaat vanaf 1 januari 2016 voor nieuwe aanvragers van een bijstandsuitkering in. Vanaf 1 juli 2016 geldt de wet dan ook voor het zittende bestand.

Beoogd effect
Door een goede Nederlandse taalbeheersing hebben uitkeringsgerechtigden meer kansen om mee te doen in de samenleving (met betaald werk en in de sociale omgeving). Dit willen we bereiken door de Wet taaleis te implementeren binnen de bestaande werkwijze van de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening.

Argumenten
1.1 In de afstemmingsverordening moet een grondslag staan voor het verlagen van de bijstand bij het niet voldoen aan de medewerkingsplicht vanuit de Wet taaleis.

De afstemmingsverordening moet aangepast worden om ervoor te zorgen dat het mogelijk is om de bijstand te verlagen bij het niet voldoen aan de medewerkingsplicht vanuit de Wet taaleis. Artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet bepaalt dat de belanghebbende verplicht is aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. Als de belanghebbende niet komt opdagen voor de toets kan dit aanleiding geven tot het verlagen van de bijstand. Hiervoor is nu in de Afstemmingsverordening een grondslag gecreëerd. De medewerkingsplicht geldt ook voor de IOAW en IOAZ.

1.2 Handhaving van de inspanningsverplichting inzake taalverwerving is opgenomen in de Participatiewet, behalve op het onderdeel 'taaltoets'
De Participatiewet schrijft voor dat het college in bepaalde omstandigheden een taaltoets moet afnemen. Met het maken van de toets kan een objectief oordeel worden geveld over het taalniveau van belanghebbende. De wet regelt echter niet dat het college een maatregel kan opleggen wanneer iemand niet verschijnt op de taaltoets. Dit wordt geregeld met de wijziging van de afstemmingsverordening. Daarbij is aangesloten bij de afstemming van gelijkwaardige gedragingen voor de re-integratieverplichtingen.

1.3 Er wordt een relatie gelegd met inburgering
Als een belanghebbende de inburgeringsplicht niet nakomt, kan DUO een boete opleggen op grond van de Wet Inburgering. Dit kan tevens samenlopen met de situatie dat het college de uitkering van belanghebbende afstemt vanwege het niet voldoen aan de taaleis op grond van artikel 18b

Indien een belanghebbende ook al een boete op grond van de Wet Inburgering heeft gehad, dan kan dat aanleiding zijn om af te zien van verlaging of de verlaging op een lager percentage af te stemmen. Een dergelijke samenloop situatie wordt nu voorkomen doordat hiervoor nu een bepaling is opgenomen.

1.4 Vaststelling van de verordening is een raadsbevoegdheid
De bevoegdheid om de afstemmingsverordening vast te stellen is voorbehouden aan de Raad. Dit staat in artikel 8 eerste lid van de participatiewet.

Kanttekeningen
1. Strikte hantering van de verordening treft belanghebbende financieel
Het is niet ondenkbaar dat deze maatregel belanghebbende - het gaat immers om personen die van een minimuminkomen moeten leven - verder in financiële moeilijkheden zal brengen. In de uitvoering zal daarom voldoende aandacht moeten zijn voor de mate van verwijtbaarheid en bijzondere omstandigheden. Dit laatste is geborgd in dezelfde verordening.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

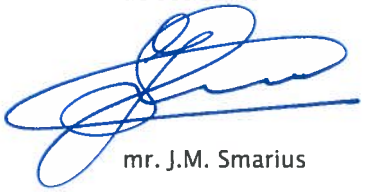
Communicatie
De Verordening wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.

Vervolg
De verordening zal door middel van kennisondersteuningsbijeenkomsten op de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening worden overgedragen, zodat de uitvoerende medewerkers de belanghebbenden kunnen informeren.

Bijlagen
geen

Uden, 12 januari 2016

Burgemeester en wethouders van Uden

de secretaris	de burgemeester
	
mr. J.M. Smarius	drs. H.A.G. Hellegers

GEMEENTE UDEN

BESLUIT

De Raad van de gemeente Uden;

gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders van 12 januari 2016;

gelet op de Wet taaleis WWB van 17 maart 2015, artikel 17 tweede lid, artikel 18 tweede lid en artikel 55 van de Participatiewet

Overwegende dat
Het college de bijstand verlaagt in verband met het niet nakomen door de belanghebbende van de verplichtingen voortvloeiende uit de Participatiewet; en
Het wenselijk is de inspanningsverplichting en de verplichting om Nederlandse taal te leren te handhaven

b e s l u i t

vast te stellen de

"Wijzigingsverordening Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015"

Artikel I
De Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 wordt als volgt gewijzigd:

A
Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:
1. In de aanhef wordt de zinsnede 'artikel 55' vervangen door 'artikel 17 lid 2 en artikel 55'.
2. Onderdeel b wordt aangevuld met de volgende zinsnede: ', waaronder het niet of onvoldoende medewerking verlenen aan activiteiten die samenhangen met de Wet Taaleis als bedoeld in artikel 17, lid 2 van de Participatiewet'

B
Aan artikel 15 wordt na het vierde lid toegevoegd het volgende lid:
5. Indien sprake is van het niet naleven van de verplichtingen als bedoeld in artikel 18b lid 6 Participatiewet en belanghebbende voor deze gedraging reeds een bestuurlijke boete heeft gekregen op basis van hoofdstuk 6 van de Wet inburgering, wordt afgezien van de verlaging als bedoeld in artikel 18b lid 1 Participatiewet.

Artikel II Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na de datum van publicatie.

Artikel III Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: wijzigingsverordening Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015

Vastgesteld in de openbare vergadering van 18 februari 2016

De Raad voornoemd
de griffier | de burgemeester

drs. G.B. Gnodde | drs. H.A.G. Hellegers